

Comisia Europeana a acceptat solicitarea de a dezbate, în Consiliul de ministri din 15 octombrie, solicitarea privind o piata energetica functionala

Comisia Europeana a acceptat ca, în cadrul Consiliului de ministri din 15 octombrie, sa fie dezbatuta solicitarea comuna a României, Bulgariei si Greciei cu privire la o piata energetica functionala, a declarat, miercuri, la briefingul de la finalul sedintei de Guvern, ministrul Energiei, Sebastian Burduja.

"A fost acceptata solicitarea României de catre Comisia Europeana, o solicitare comuna cu Bulgaria si cu Grecia, de a discuta, de a dezbate în cadrul Consiliului de ministri de la Luxemburg, din 15 octombrie, solicitarea noastra cu privire la o piata energetica functionala, de fapt, o uniune energetica asa cum si-au dorit-o parintii fondatori. (...) Daca noi ne obligam si cred ca respectam regulile europene, inclusiv prin prisma procesului de decarbonizare, de tranzitie verde, atunci sigur ca cerem sa avem aceleasi drepturi, de fapt acces la energie la un pret competitiv, comparabil cu pretul pe care alte state îl platesc. Ma refer strict la preturile de pe piata zilei urmatoare sau Day ahead market. Nu sunt preturi care afecteaza factura românului de rând sau a companiilor care platesc aceste facturi la energie electrica, pentru ca acolo sunt preturile plafonate. Dar, evident, furnizorii mai cumpara si de pe piata zilei urmatoare", a explicat ministrul.

El a prezentat o serie de grafice, conform carora, în 11 iulie, România platea 190 euro/MWh, Franta 78 euro, Spania 86 euro, Cehia 100 euro, Austria, 75 euro si Ungaria 264 de euro, iar în data de 2 septembrie în regiunea noastra erau preturile cele mai mari din uniunea energetica, respectiv 234 euro/MWh în România, cuplata cu Bulgaria, cu un pret foarte similar, cu Grecia si cu Ungaria, în timp ce pretul era de 104 euro în Franta, 116 euro în Peninsula Iberica, 115 în Germania etc.

"Deci, ce se întâmpla? Pai sunt doua variabile aici. Pe de o parte, discutam de modul în care arata reseaua de interconexiune si este foarte interesant sa constatam ca, asa cum vedeti din aceste hartii, dincolo de Austria, deci la est de Austria, preturile cresc foarte mult. De ce? Pentru ca atât Austria, cât si Slovacia, în mod repetat, ani la rândul, nu si-au îndeplinit angajamentele de interconectare cu pietele vecine. Asadar, de energia ieftina pe care o produce Franta, sa spunem, pentru ca are foarte mult nuclear, sau alte state în Europa de Vest beneficiem doar daca austrieicii, slovacii își vor dezvolta aceste capacitati de interconexiune, daca energia electrica ieftina din vest ajunge pâna în estul Europei. Și nu e doar cazul nostru, ci si cazul Bulgariei, Greciei, Ungariei chiar", a precizat Burduja.

Ministrul a adaugat ca, pe baza unui studiu pe care operatorii de transport din România, Grecia, Bulgaria l-au facut, centrat pe analize complexe, cele trei tari au trimis o scrisoare comisarului european pe Energie, Kadri Simson, si vor solicita anumite masuri.

"Pe termen mediu si lung cea mai buna masura este cresterea capacitatii de interconexiune în statele care nu si-au îndeplinit aceste angajamente. Deci, vizam sa punem o presiune sanatoasa, corecta, pe Austria, Slovacia si poate alte state din uniunea energetica sa-si dezvolte aceasta capacitate de interconexiune, pentru ca e posibil sa existe si cazuri în care energia din est este mai ieftina decât cea din vest si nu poate fi dusa în sens invers. (...) Deci, pâna nu vom rezolva aceste interconexiuni, nu discutam despre uniune energetica functionala, corecta, si, asa cum spunea cândva Camil Petrescu, "dreptatea e deasupra noastra si este pentru toata lumea si pentru toate timpurile". Deci asta ar trebui sa fie o chestiune de corectitudine", a punctat Sebastian Burduja.

Potrivit acestuia, o alta explicatie în ceea ce priveste preturile mari este data de cererea suplimentara de energie din Ucraina si Republica Moldova, energie pe care România o exporta în conditii comerciale.

"Nu e o pondere foarte mare, dar pâna nu foarte de demult Ucraina era o mare exportatoare de energie. Acum

importa energie si importa si din România. Și asta am solicitat si în fata Comisiei Europene si la Varsovia, ieri: suntem bucurosi sa sustinem aceasta povara, în special pentru fratii nostri de peste Prut, dar nu ne lasati singuri", a mai spus ministrul.

În Scrisoarea transmisa de reprezentantii celor trei state Comisiei Europene se arata ca deficitul interconectarii transfrontaliere împiedica fluxurile eficiente de energie în regiunea SEE (sud-estul Europei) în perioadele critice, exacerbând cresterea preturilor, în special seara, în orele de vârf, când generarea din surse regenerabile se diminueaza.

În acest context, dezvoltarea acestor interconectari, indiferent daca sunt sau nu proiecte de interes comun (PCI), este cruciala pentru atenuarea congestiei si armonizarea preturilor transfrontaliere, se precizeaza în documentul citat.

"Integrarea limitata a pietelor noastre regionale de electricitate cu sistemul mai amplu al UE a avut ca rezultat divergente de pret, disparitatile depasind deseori 50-100 euro/MWh. Pentru restabilirea coeziunii pietei si îmbunatatirea stabilitatii preturilor, este esentiala accelerarea investitiilor în infrastructura si integrarea mai strânsa a pietelor noastre cu "day ahead market" din UE (piata pentru ziua urmatoare) din UE. Disponibilitatea surselor flexibile de generare a energiei, în special cea hidroelectrică, este constrânsa de seceta prelungita, ceea ce a dus la o dependenta mai ridicata de centralele pe baza de carbune si gaze. Aceasta situatie scoate în evidenta necesitatea urgenta pentru investitii în capacitati curate si flexibile de generare a energiei", subliniaza Scrisoarea.

Mai mult, modificarea fluxurilor traditionale de electricitate, în urma conflictului din Ucraina, a facut ca regiunea SEE sa devina importator net, ceea ce a pus o presiune suplimentara pe sistem si pe aprovizionare, ducând la preturi mai ridicate.

În aceste conditii, cele trei tari propune mai multe masuri pe termen scurt si lung pentru rezolvarea situatiei.

Pe termen scurt ar trebui luate în considerare masuri imediate, cum ar fi impozitarea producatorilor de electricitate inframarginali si a veniturilor traderilor. Aceste masuri ar atenua profiturile exceptionale obtinute de producatorii care beneficiaza de actualul mediu al preturilor fara sa reflecte costul real al generarii. Veniturile generate din astfel de impozite ar putea fi redistribuite pentru atenuarea poverii asupra consumatorilor si stabilizarea pietei pe termen scurt. Mai mult, ar trebui dezvoltate noi produse de catre operatori adecvate cererii si ar trebui consolidata cooperarea între autoritatile nationale de reglementare care monitorizeaza piata.